

מסכת ערכין

פרק ח

א. המקדיש את שדהו בשערה שאינה יובל, אומרים לו פתח אתה ראשון, שהבעלים נותנים חמש, וכל אדם אינו נותן חמש. מעשה באחד שהקדיש את שדהו מפני רעתה, אמרו לו, פתח אתה ראשון. אמר, הרי היא שלי באסר. אמר רבי יוסי, לא אמר זה אלא בכביצה, שהקדיש נפדה בכסף ובשנה כסף. אמר לו, הגיעתה, נמצא מפסיד אסר, ושדהו לפניו:

ב. אמר אחד, הרי היא שלי בעשר סלעים, ואחד אומר בעשרים, ואחד אומר בשלשים, ואחד אומר בארבעים, ואחד אומר בחמשים. חזר בו של חמשים, ממשכנן מנכסיו עד עשר. חזר בו של ארבעים, ממשכנן מנכסיו עד עשר. חזר בו של שלשים, ממשכנן מנכסיו עד עשר. חזר בו של עשרים, ממשכנן מנכסיו עד עשר. חזר בו של עשר, מוכרים אותה בשויה ונפרעים משל עשר את המותר. הבעלים אומרים בעשרים, וכל אדם אומרים בעשרים, הבעלים קודמים, מפני שהן מוסיפין חמש:

ג. אָמַר אֶחָד, הָרִי הִיא נְשִׁי בְּעֶשְׂרִים וְאַחַת, הַבָּעֲלִים נוֹתְנִים עֲשָׂרִים וְנִשְׁ. בְּעֶשְׂרִים וְשִׁתִּים, הַבָּעֲלִים נוֹתְנִים עֲשָׂרִים וְשִׁבְעָה. בְּעֶשְׂרִים וְנִשְׁ, הַבָּעֲלִים נוֹתְנִים עֲשָׂרִים וְשִׁמְנָה. בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע, הַבָּעֲלִים נוֹתְנִים תְּשַׁע וְעֶשְׂרִים. בְּחִמְשָׁה וְעֶשְׂרִים, הַבָּעֲלִים נוֹתְנִים שְׁלֹשִׁים, נְשִׁי מוֹסִיפִין חֲמִשׁ עַל עֲלוּיוֹ שֶׁל זֶה. אָמַר אֶחָד, הָרִי הִיא נְשִׁי בְּעֶשְׂרִים וְנִשְׁ, אִם רָצוּ הַבָּעֲלִים לִתֵּן שְׁלֹשִׁים וְאַחָד וְדִינָר, הַבָּעֲלִים קוֹדְמִים. וְאִם לֹא, אוֹמְרִים, הִגִּיעַתָּהּ:

ד. מִחֲרִים אָדָם מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ, מִעֲבָדָיו וּמִשְׁפָּחוֹתָיו הַכּוֹנְעִים, וּמִשְׁדֵּה אֲחֻזָּתוֹ. וְאִם הַחֲרִים אֶת כָּלּוֹ, אֵינָן מִחֲרָמִין, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלֵעָזָר. אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, מָה אִם לִגְבֵּה, אֵין אָדָם רִשְׁאִי לְהַחֲרִים אֶת כָּל נֶכְסָיו, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁיָהָא אָדָם חַיֵּב לְהִיּוֹת חָס עַל נֶכְסָיו:

ה. הַמִּחֲרִים בָּנוּ וּבִתּוֹ, עֲבָדוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעֲבָרִים, וּשְׁדֵּה מִקְנָתוֹ, אֵינָן מִחֲרָמִים, נְשִׁי אֵין אָדָם מִחֲרִים דְּבָר נְשִׁינֹו שְׁלוֹ. כֹּהֲנִים וְלוֹיִם אֵינָן מִחֲרָמִין, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַכּוֹהֲנִים אֵינָן מִחֲרָמִין, שְׁהַחֲרָמִים שְׁלָהֶם. הַלוֹיִם מִחֲרָמִים, נְשִׁי אֵין הַחֲרָמִים שְׁלָהֶן. רַבִּי אוֹמֵר, נִרְאִים דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בִּקְרָקְעוֹת, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא כה), כִּי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם, וְדְבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמִטְלָטְלִים, נְשִׁי אֵין הַחֲרָמִים שְׁלָהֶם:

ו. חרמי כהנים אין להם פדיון, אלא נתנים לפהגים. רבי יהודה בן
בתירא אומר, סתם חרמים לבדק הבית, שנאמר (שם כז), כל חרם
קדש קדשים הוא לה'. וחקמים אומרים, סתם חרמים לפהגים,
שנאמר (שם), כשדה החרם לפהג תהיה אהנתו. אם כן, למה נאמר
כל חרם קדש קדשים הוא לה'. ושהוא חל על קדשי קדשים ועל
קדשים קלים:

ז. מחרים אדם את קדשיו, בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים.
אם נדר, נותן את הדמים. אם נדבה, נותן את טובתו. שור זה
עולה, אומדים כמה אדם רוצה לתן בשור זה להעלותו עולה,
שאינו רשאי. הבכור, בין תמים בין בעל מום, מחרימין אותו.
כיצד פודין אותו. הפודין אומדים כמה אדם רוצה לתן בבכור זה,
לתנו לבן בתו או לבן אהותו. רבי ישמעאל אומר, כתוב אהד אומר
תקדיש, וכתוב אהד אומר אל תקדיש. אי אפשר לומר תקדיש,
שכבר נאמר אל תקדיש, ואי אפשר לומר אל תקדיש, שכבר נאמר
תקדיש. אמור מעתה, מקדישו אתה הקדש עלוי, ואין אתה
מקדישו הקדש מזבח: